

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

SRP

СРПСКИ ЈЕЗИК

КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

SRP IK-1 D-S038

SRP.38.SR.R.K1.20

35643

12

Празна страница

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној кеси.

Испит траје **90** минута.

Испред сваке групе задатака наведено је упутство за решавање.

Пажљиво га прочитајте.

Користите искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Пишите читко. Нечитки одговори бодоваће се с нула (0) бодова. Ако погрешите приликом писања, погрешке ставите у заграде, прецртајте их и означите скраћеним потписом. **Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.**

Када решите задатке, проверите своје одговоре.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 20 страница, од тога 2 празне.

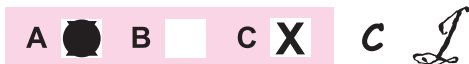
Ако сте погрешно означили одговор, исправите овако:

а) задатак затвореног типа

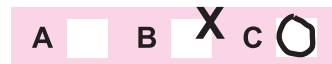
Исправно

Исправка погрешног одговора

Неисправно

Преписан тачан одговор

Скраћен потпис

б) задатак отвореног типа

Прецртан нетачан одговор у заградама

Тачан одговор

Скраћен потпис

Српски језик

Књижевност и језик

1. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима тачан је само **један** од више понуђених одговора.
Тачне одговоре означите знаком **X** на листу за одговоре.

1. Пажљиво прочитајте стихове:

„жива ће те у руке фатити,
хоће твоје саломити руке,
живу ће ти очи извадити.”

Која се од наведених стилских фигура јавља у наведеним стиховима?

- A. градација
- B. поређење
- C. метонимија
- D. опкорачење

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

2. Које су од наведених књижевних врста карактеристичне за епоху средњег века?

- A. елегија, ода, житије
- B. поема, елегија, путопис
- C. путопис, посланица, житије
- D. посланица, аутобиографија, писмо

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

3. Који се од наведених описа односи на афоризам?

- A. сажета и мудра изрека
- B. прича о свакодневном догађају
- C. прозни облик који садржи питање и прикривен одговор
- D. приповетка у којој је свет маште повезан са реалним светом

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SRP IK-1 D-S038

01

Српски језик

Књижевност и језик

4. Пажљиво прочитајте стихове из народне песме „Сунце се дјевојком жени”:

„кол’ко се је ашик учинило,
трипут је се сунце заиграло,
па одвуче лијепу дјевојку,
да је узме себи за љубовцу,
од ње поста звијезда Даница.”

Које је врсте наведена песма?

- A. обредна
- B. обичајна
- C. митолошка
- D. посленичка

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

5. Којој је породици приписана градња Скадра на реци Бојани опевана у песми „Зидање Скадра”?

- A. Бранковићима
- B. Војиновићима
- C. Мрњавчевићима
- D. Немањићима

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

6. Која се од наведених тврдњи **не односи** на епоху барокних тенденција у српској књижевности?

- A. Почиње након Велике сеобе Срба.
- B. Стваралаштво се одликује кићеним стилем.
- C. Најзаступљенији жанрови су тужбалица и беседа.
- D. Доминантни су мотиви и тема изгубљене љубави.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

7. Како се зове дело Доситеја Обрадовића које представља манифест просветитељства?

- A. „Собраније”
- B. „Писмо Харалампију”
- C. „Живот и прикљученија”
- D. „Совјети здравог разума”

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Српски језик

Књижевност и језик

8. Пажљиво прочитајте стихове из Јефимијиног дела „Похвала кнезу Лазару“:

„На моје мале приносе погледај и за велике их сматрај, јер ти не принесох похвалу колико ти припада, већ колико ми је сила малога ми разума, зато и малу награду очекујем.“

О којој Јефимијиној особини сведоче наведени стихови?

- A. о нежности
- B. о строгости
- C. о скромности
- D. о штедљивости

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

9. Ко је од наведених драмских писаца био узор Јовану Стерији Поповићу у стварању комедије „Тврдица“?

- A. Нушић
- B. Плаут
- C. Трифковић
- D. Шекспир

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

10. Које се од наведених одлика односе на књижевност српског романтизма?

- A. доминација прозних врста
- B. кићени стил и дидактичност дела
- C. мноштво „изама“ и отклон од традиције
- D. тип сувишног човека и буђење националне свести

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

11. Кога је Ахмед Нурудин у роману „Дервиш и смрт“ Меше Селимовића довео у манастир као ратно сироче?

- A. Кара-Заима
- B. Мула-Јусуфа
- C. Хафиз-Мухамеда
- D. Хаџи-Синанудина

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SRP IK-1 D-S038

01

Српски језик

Књижевност и језик

12. Пажљиво прочитајте стихове песме „Међу јавом и мед сном” Лазе Костића:

„Срце моје, срце кивно,
убио те живи гром!
што се не даш мени живу
разабрати у плетиву
међу јавом и мед сном!”

Шта симболизује мотив срца у наведеним стиховима?

- A. живот
- B. отаџбину
- C. вољену жену
- D. стваралачко „ја”

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

13. Које су књижевне врсте доминантне у периоду реализма?

- A. оде и химне
- B. елесије и поеме
- C. трагедије и комедије
- D. романи и приповетке

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SRP IK-1 D-S038

01

Српски језик

Књижевност и језик

14. Пажљиво прочитајте одломак из песме „Реквијем” Миодрага Павловића:

„Овога пута
умро је неко близу

Реквијем
у сивом парку
под затвореним небом

(...)

Осетите
свет је постао лакши
за један људски мозак”

Шта у наведеним стиховима представља слика затвореног неба, преузета из народног веровања?

- A. да људи не гледају у небо
- B. да се небо спрема на кишу
- C. да Бог не слуша молитве верника
- D. да молитва верника није довољно гласна

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

15. Која се од наведених тврдњи односи на „Ђачки растанак” Бранка Радичевића?

- A. Написан је у хексаметру.
- B. Настао је у периоду модерне.
- C. Централни мотив дела је смрт.
- D. Према књижевној врсти дело је поема.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

16. Која се од наведених тврдњи односи на поезију Владислава Петковића Диса?

- A. Трансцедентална је.
- B. Прожета је оптимизмом.
- C. Уводи нове песничке форме.
- D. Одликује се фолклорним мотивима.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SRP IK-1 D-S038

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>17. Шта је Бранко Миљковић по филозофском опредељењу?</p> <p>A. софиста B. нихилиста C. хегелијанац D. хераклитовац</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>18. Који се лик у делу „Зона Замфирова” Стевана Сремца издваја међу припадницима старије генерације својим прогресивним схватањем друштвених односа?</p> <p>A. Ташана B. Манулаћ C. тетка Дока D. хаџи Замфир</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>19. Која се од наведених тврдњи односи на роман „Корени” Добрице Ћосића?</p> <p>A. Припада епохи реализма. B. Тематизује Други светски рат. C. По врсти је роман тока свести. D. Главни јунак се изгубио у гори.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SRP IK-1 D-S038</p>	 <p>01</p>

Српски језик

Књижевност и језик

20. Пажљиво прочитајте стихове песме „Плава гробница” Милутина Бојића:

„Зато хоћу мира, да опело служим
Без речи, без суза и уздаха меких,
Да мирис тамјана и дах праха здружим
Уз тутњаву муклу добоша далеких.”

Шта симболизују мотиви „мирис тамјана” и „дах праха” у наведеним стиховима?

- A. патњу
- B. отаџбину
- C. страх од смрти
- D. почаст хероизму

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

21. Која се од наведених тврдњи односи на приповетку „Поварета” Симе Матавуља?

- A. Обрађује тему унијаћења.
- B. Приказ ликова је хумористичан.
- C. Исприповедана је у првом лицу.
- D. Дијалози су написани на дијалекту.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

22. Пажљиво прочитајте стихове песме „Сиво, суморно небо” Војислава Илића:

„увели ладолеж већ је суморно спустио вреже;
а доле, скрхане ветром, по земљи гранчице леже (...)”

Које су врсте наведени стихови?

- A. хексаметар
- B. александринац
- C. епски десетерац
- D. пољски тринаестерац

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SRP IK-1 D-S038

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>23. Која од наведених песама Милана Ракића приказује телесну љубав?</p> <p>A. „Долап” B. „Наслеђе” C. „Искрена песма” D. „Љубавна песма”</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>24. Шта у роману „Нечиста крв” Борисава Станковића лик ефенди Мите жртвује да би спасио своје достојанство?</p> <p>A. кћи B. кућу C. земљу D. супругу</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>25. Који се натпис налази на улазу у салаш главних ликова приповетке „Госпа Нола” Исидоре Секулић?</p> <p>A. Мој рај B. Мој мир C. Мој дан D. Мој сан</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>26. Који од наведених песника приказује душевно стање младог човека којем је рат уништио идеале, веру и наду?</p> <p>A. Милутин Бојић B. Душан Васиљев C. Јован Дучић D. Милан Ракић</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>27. Која се од наведених дефиниција односи на гротеску?</p> <p>A. фантастична и искривљена слика стварности B. повезивање појмова који противрече један другоме C. емоционално обојено питање које у себи садржи одговор D. фигура у којој је дословно значење речи прикривено или супротно</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SRP IK-1 D-S038</p>	<div> 01</div>

Српски језик

Књижевност и језик

<p>28. На какав се камен односи насловна синтагма „Туга у камену” песме Момчила Настасијевића?</p> <p>A. драги камен B. камен темељац C. надгробни камен D. камен родне груде</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>29. У којој се од наведених песама Јована Дучића идеал женске лепоте дочарава песничким сликама: „бледа као чежња”, „непозната жена, с круном и у сјају”?</p> <p>A. „Јабланови” B. „Сунцокрети” C. „Песма сутона” D. „Залазак сунца”</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>30. Која се од наведених тврдњи односи на комедију интриге или ситуације?</p> <p>A. Открива и приказује мане друштва или епохе. B. Мање је позоришно дело вулгарног и комичног садржаја. C. Заснива се на замени лица или другој врсти неспоразума. D. Гради комичну радњу и заплет на карактерној мани главног лика.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>31. Која је од наведених реченица правописно и граматички исправна?</p> <p>A. Треба да чувамо природу. B. Највише волим гумене бонбоне. C. Наћићемо се у кнез Михаиловој улици. D. Највише на свету волим моје родитеље.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>32. У којем се од наведених парова акценат не налази на истоме слогу у оба облика речи?</p> <p>A. глумац – глумица B. кувар – куварица C. певач – певачица D. келнер – келнерица</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

SRP IK-1 D-S038

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>33. У којем је падежу именица у реченици: Налазимо се близу Београда?</p> <p>A. у дативу B. у генитиву C. у локативу D. у акузативу</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>34. Којом је врстом творбе настала реч млада у реченици: Млада је носила белу венчаницу?</p> <p>A. слагањем B. извођењем C. претварањем D. комбиновањем</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>35. У којој од наведених реченица именица пријатељица врши функцију прилошке одредбе?</p> <p>A. Ово је моја пријатељица. B. Често идем код пријатељице. C. Много волим своју пријатељицу. D. Стан моје пријатељице је удобан.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>36. Шта значи фразеологизам дошла маца на вратанца?</p> <p>A. пропустио си прилику B. изненада си се појавио C. нема користи од жаљења D. добио си што си заслужио</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>37. Која се врста преноса значења јавља у изразу немати кров над главом (кров → кућа)?</p> <p>A. поређење B. метафора C. метонимија D. персонификација</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SRP IK-1 D-S038</p>	<div> 01</div>

Српски језик

Књижевност и језик

<p>38. Која се од наведених језичких обележја односе на књижевноуметнички функционални стил?</p> <p>A. субјективност и оригиналност B. прецизно изношење чињеница C. шаблонизованост и недвосмисленост D. употреба у свакодневној комуникацији</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>39. Која је од наведених тврдњи о почецима словенске и српске писмености истинита?</p> <p>A. Творци ћирилице су Доментијан и Теодосије. B. Старословенски је први словенски књижевни језик. C. Старословенски су у прошлости говорили сви Словени. D. Језик српске средњовековне књижевности зове се славеносрпски.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>40. Који је дијалекат Вук Стефановић Караџић изабрао за основу српског књижевног језика?</p> <p>A. косовско-ресавски B. призренско-тимочки C. источнохерцеговачки D. шумадијско-војвођански</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<div>SRP IK-1 D-S038</div> <div> 01</div>	

Српски језик

Књижевност и језик

2. Задаци кратког одговора

На следеће задатке одговорите кратким одговором (од највише четири речи).
Одговоре упишите **искључиво** на предвиђено место у испитној књижици.
Не испуњавајте простор за бодовање.

41. Како се зове алегоријско-сатиричка приповетка Радоја Домановића у којој се руглу извргава власт, као и они који јој се добровољно потчињавају?

0 ☐
1 ☐

бод

42. Како се зове књижевно дело Петра Петровића Његоша чији су главни ликови Вук Мандушић, Вук Мићуновић и игуман Стефан?

0 ☐
1 ☐

бод

43. Како се зове песничка збирка Десанке Максимовић у којој се лирски субјекат упушта у дискусију с „Душановим законом”?

0 ☐
1 ☐

бод

44. Како се зове песма Симе Пандуровића у којој лирски субјекат љубавни занос поистовећује с лудилом?

0 ☐
1 ☐

бод

SRP IK-1 D-S038

02

Српски језик

Књижевност и језик

<p>45. Како се зове приповетка Иве Андрића у којој се женска лепота велича ликовима Венецијанке, Земке, Катинке и Јекатерине?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>46. Пажљиво прочитајте стихове песме:</p> <p>„Ти си најлепше сате – Јаблани кад се злате</p> <p>У лакој магли, пени – Однела тужно мени.”</p> <p>Којом је врстом строфе написана наведена песма?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>47. Како се зове биограф који је „Житије Светог Саве” написао према Доментијановом приповедању?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>48. Којем циклусу епских народних песама припада песма „Почетак буне против дахија”?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP IK-1 D-S038</p> <div><p>02</p></div>	

Српски језик

Књижевност и језик

<p>49. Како се зове збирка приповедака Бранка Ћопића у којој су ликови дјед Раде и стриц Ниџо?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>50. Како се зове јунак Кочићеве сатире који је пред судом проказао целокупан систем Аустроугарске монархије?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>51. У којем се веку јавља епоха просветитељства у српској књижевности?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>52. Како се зове дело Растка Петровића у којем је приказана судбина рибара Пипа и девојке Ивоне?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>53. Како се зове драма Ђуре Јакшића у којој је приказан сукоб између млетачке и црногорске културе?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP IK-1 D-S038</p>	<div><p>02</p></div>

Српски језик

Књижевност и језик

54. Ко је аутор „Беседе шајкашима“? _____	0 ☐ 1 ☐ бод
55. Како се зове дело у којем Милован Глишић уводи лик зеленаша у српску прозу? _____	0 ☐ 1 ☐ бод
Пажљиво прочитајте реченицу и одговорите на следећих пет питања: Ко вара на тесту вара на сваком месту.	
56.1. Који се сонант јавља у речи место ? _____	0 ☐ 1 ☐ бод
56.2. У којем су падежу именице у наведеној реченици? _____	0 ☐ 1 ☐ бод
SRP IK-1 D-S038	 02

Српски језик

Књижевност и језик

<p>56.3. Које је врсте по значењу заменица свако?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.4. Која се врста прилошке одредбе јавља у наведеној реченици?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.5. Које је врсте наведена зависно-сложена реченица?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP IK-1 D-S038</p> <div><p>02</p></div>	

Празна страница

